

Protokół ze zdalnego posiedzenia Rady Narodowego Instytutu Wolności
– Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
Warszawa, 23 kwietnia 2025 roku

23 kwietnia 2025 r. odbyło się trzecie w tym roku posiedzenie III kadencji Rady Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.

W posiedzeniu udział wzięli:

1. Piotr Stec – Przewodniczący Rady NIW-CRSO;
2. Anna Czyżewska – Członkini Rady NIW-CRSO;
3. dr Ewa Gałka – Członkini Rady NIW-CRSO;
4. Daniel Prędkopowicz – Członek Rady NIW-CRSO;
5. dr hab. Marek Rymsza – Członek Rady NIW-CRSO;
6. Paweł Szewczyk – Członek Rady NIW-CRSO;
7. Paweł Bilski – Członek Rady NIW-CRSO;
8. Michał Braun – Dyrektor NIW-CRSO;
9. Adela Gąsiorowska – Zastępczyni Dyrektora NIW-CRSO;
10. Ewa Kalbarczyk – Zastępczyni Dyrektora NIW-CRSO;
11. Aneta Sędzikowska-Konecka – Główna Księgowa NIW-CRSO;
12. Elżbieta Siwik – Kierownik Biura Księgowości i Finansów NIW-CRSO;
13. Ewelina Jadachowska – Kierownik Biura Organizacyjnego NIW-CRSO;
14. Anna Stackiewicz – Radca prawny NIW-CRSO;
15. Adrianna Kosmalska – Ekspert NIW-CRSO;
16. Oliwia Krawczyk – starsza specjalistka NIW-CRSO.

Członkiniom i członkom Rady NIW-CRSO został przedstawiony następujący porządek posiedzenia:

1. Otwarcie posiedzenia, sprawy formalne, wyrażenie zgody na nagrywanie przebiegu posiedzenia oraz przyjęcie porządku obrad.
2. Wyrażenie zgody na rozporządzenie przez Dyrektora Narodowego Instytutu Wolności-Centrum Społeczeństwa Obywatelskiego majątkiem w kwocie przekraczającej 150 000,00 zł.
3. Konsultacje Regulaminu konkursu w ramach Rządowego Programu Wsparcia Organizacji Pozarządowych Moc Małych Społeczności na rok 2025.

4. Sprawy różne.
5. Zamknięcie posiedzenia.

Ad 1.

Posiedzenie otworzył Pan Piotr Stec, Przewodniczący Rady Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego. Wszystkie członkinie i członkowie Rady NIW-CRSO wyrazili zgodę na nagrywanie przebiegu posiedzenia.

Ad 2.

Pan Michał Braun, Dyrektor NIW-CRSO, przystąpił do przedstawienia punktu dotyczącego wyrażenia zgody na rozporządzenie przez Dyrektora Narodowego Instytutu Wolności-Centrum Społeczeństwa Obywatelskiego majątkiem w kwocie przekraczającej 150 000,00 zł w związku z prowadzoną inwestycją w nieruchomości przy ul. Belwederskiej 46/50, zlokalizowanej w Kompleksie Rezydencjalnym „Parkowa” w Warszawie. Budynek po przebudowie i zmianie sposobu użytkowania miał być siedzibą NIW-CRSO. W trakcie realizacji inwestycji pojawiły się problemy techniczne i organizacyjne. Problem wynikał z ograniczeń związanych z lokalizacją budynku – w jego bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się budynki rządowe, do których musi być zapewniony stały dostęp przez co niemożliwe okazało się wprowadzenie na teren budowy ciężkiego sprzętu oraz prowadzenie dostaw i rozładunku materiałów, które blokowałyby do nich dojazd. Inwestor nie otrzymał także zgody na wycięcie kilku drzew, na terenie który mógłby zostać przeznaczony na alternatywny plac budowy. Drzewa te miały istotne znaczenie z punktu widzenia bezpieczeństwa, jednak brak zgody na ich usunięcie stanowił dodatkowy element, który uniemożliwił pełną realizację inwestycji. Wykonywano wszystkie prace, które były możliwe w zaistniałych warunkach – m.in. wymieniono okna, dach, instalację elektryczną. Należy jednak podkreślić, że główną przeszkodą w realizacji pełnego zakresu inwestycji oprócz trudności technicznych były kwestie związane z zapewnieniem bezpieczeństwa.

Ostateczna decyzja w sprawie realizacji inwestycji została podjęta po uzyskaniu opinii Służby Ochrony Państwa, konsultacjach z Kancelarią Prezesa Rady Ministrów oraz licznych dyskusjach z Centrum Obsługi Administracji Rządowej. Ustalono, że nie ma możliwości przeprowadzenia wszystkich zaplanowanych prac.

Dwa miesiące temu Instytut otrzymał od Przewodniczącej Komitetu ds. Pożytku Publicznego informację wraz z decyzją o niekontynuowaniu przez Instytut dalszych działań inwestycyjnych. W dokumencie zawarto również prośbę o rozpoczęcie działań mających na celu zawarcie porozumienia

z wykonawcą w zakresie rozwiązania umowy oraz rozliczenia należnego wynagrodzenia za zrealizowane do tej pory prace. Jednocześnie wskazano konieczność rozwiązania – za porozumieniem stron – umowy pomiędzy Instytutem a COAR, co wiąże się z przekazaniem budynku w stanie obecnym.

Pan Michał Braun podkreślił, że omawiana inwestycja od początku była obarczona istotnymi trudnościami. Przede wszystkim jej skala była zbyt duża – zarówno pod względem kosztów, jak i metrażu. Jednym z elementów budynku miało być centrum konferencyjne, jednak z uwagi na opinie Służby Ochrony Państwa nie mogłoby ono pełnić swojej funkcji. Przyczyną były względy bezpieczeństwa związane z lokalizacją – w bezpośrednim sąsiedztwie willi rządowych oraz Ambasady Federacji Rosyjskiej, co wiąże się z podwyższonymi wymaganiami w zakresie ochrony.

Zgodnie z ustawą o Narodowym Instytucie Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, Rada NIW-CRSO wyraża zgodę na dysponowanie majątkiem Instytutu o wartości przekraczającej 150 tys. zł. W związku z tym, w omawianej sprawie formalnie wymagana jest akceptacja Rady, stąd niniejsza prośba o wyrażenie zgody na podjęcie przez Dyrektora NIW-CRSO działań w kierunku zamknięcia inwestycji realizowanej przez Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego pn: „Przebudowa, nadbudowa i zmiana sposobu użytkowania części budynku w Warszawie z funkcji hotelowej na funkcję biurowo-konferencyjną” dla nieruchomości przy ul. Belwederskiej 46/50, zlokalizowanej w Kompleksie Rezydencjalnym „Parkowa” w Warszawie.

W toku dyskusji Przewodniczący Rady zwrócił się z pytaniem o dalszy los środków finansowych, które były pierwotnie przeznaczone na realizację inwestycji. Podkreślił, że omawiana decyzja zamyka temat związany z planowaną adaptacją budynku, jednak wyraził nadzieję, że nie przekreśla to możliwości zmiany lokalizacji siedziby Instytutu w przyszłości, szczególnie w kontekście stale rosnącej liczby realizowanych przez Instytut zadań.

Dyrektor NIW-CRSO poinformował, że środki na inwestycję są przewidziane w rezerwie budżetu państwa, jednak nie zostały jeszcze przekazane, ponieważ w pierwszej kolejności konieczne jest oszacowanie kosztów związanych z zakończeniem przedsięwzięcia. Po akceptacji wniosku o zamknięcie inwestycji przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów, Instytut otrzyma odpowiednią kwotę środków. Do czasu znalezienia nowej lokalizacji, NIW-CRSO kontynuuje działalność w wynajmowanej przestrzeni biurowej w budynku PHN.

Pan dr hab. Marek Rymsza zapytał kto obecnie, od strony prawnej, jest właścicielem nieruchomości objętej inwestycją. Pan Michał Braun odpowiedział, że właścicielem nieruchomości jest Centrum Obsługi Administracji Rządowej. Następnie członek Rady stwierdził, że podejmowanie decyzji finansowych przez Dyrektora Instytutu rzeczywiście wymaga zgody Rady NIW-CRSO, jednak wyraził wątpliwość, dlaczego decyzje będące przedmiotem dyskusji miałyby być podejmowane na poziomie Dyrektora Instytutu, skoro faktyczna decyzja została już podjęta na szczeblu Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. W jego ocenie, skoro decyzja strategiczna zapadła wyżej, również dalsze działania powinny być prowadzone na tym samym poziomie. Zapytał, dlaczego odpowiedzialność za realizację tych kroków została przekazana Instytutowi. Pan Michał Braun wyjaśnił, że Narodowy Instytut Wolności jako agencja wykonawcza podporządkowuje się decyzjom KPRM, a treść projektu uchwały została sformułowana w taki sposób, ponieważ to właśnie Kancelaria Prezesa Rady Ministrów podejmuje decyzję w tej sprawie. Zgoda Rady NIW-CRSO dotyczy zatem nie rozstrzygnięcia strategicznego, ale wyrażenia akceptacji na podjęcie przez Dyrektora Instytutu działań w kierunku zamknięcia inwestycji. Ostateczna decyzja zostanie podjęta przez KPRM po złożeniu przez Instytut odpowiedniego wniosku. Pan Michał Braun dodał, że zgodnie z wewnętrzną analizą działu księgowości i działu prawnego Instytutu, zgoda Rady w tym zakresie jest formalnie konieczna.

Pan dr hab. Marek Rymsza ponownie zwrócił uwagę na kwestię poziomu decyzyjnego, na którym prowadzone są działania związane z inwestycją. Wyraził wątpliwość, dlaczego obowiązek prowadzenia dalszych kroków został przeniesiony na Instytut, skoro nieruchomość ma status rządowy, a nie należy do NIW-CRSO. Podkreślił, że przez kilka lat ponoszono wydatki, które ostatecznie przysługują się innemu podmiotowi – przyszłemu gospodarzowi budynku, którym z całą pewnością nie będzie Instytut. Jego zdaniem dalsze działania powinny być koordynowane na szczeblu rządowym, a nie powierzane Dyrektorowi NIW-CRSO, który – jak stwierdził – nie powinien pełnić w tej sytuacji roli decyzyjnej.

Pan Michał Braun odpowiedział, że Dyrektor NIW-CRSO nie podejmuje decyzji merytorycznej w tej sprawie, a jedynie składa wniosek do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, która jest organem właściwym do rozstrzygnięcia. Dodał, że zgodnie z wewnętrzną interpretacją prawną Instytutu, samo złożenie takiego wniosku wymaga uprzedniego uzyskania zgody Rady.

Pani Aneta Sędzikowska-Konecka, Główna Księgowa NIW-CRSO, dodała, że wszystkie dotychczasowe nakłady Instytutu były ujmowane w bilansie jako środki trwałe w budowie po stronie aktywów. W przypadku rezygnacji z inwestycji i przekazania budynku, aktywa ulegną zmniejszeniu, gdyż poniesione nakłady zostaną jednorazowo wpisane w koszty. Podkreśliła, że zgodnie z ustawą,

powyższa decyzja wymaga zgody Rady. Ze względu na wysokość środków zasadne jest, aby Rada była formalnie zaangażowana w ten proces.

Pan Paweł Bilski zauważył, że planowana w nowej siedzibie przestrzeń konferencyjna miała służyć także organizacjom pozarządowym, czego brakuje w obecnej lokalizacji NIW. Wyraził nadzieję, że temat rozwoju zaplecza Instytutu nie zostanie całkowicie porzucony, zwłaszcza w kontekście nowych zadań. Pan Michał Braun przyznał, że większa sala konferencyjna byłaby potrzebna i warto do tej kwestii wrócić w przyszłości.

Pan Daniel Prędkopowicz zapytał, dlaczego decyzja ma zostać podjęta ad hoc, a nie w normalnym trybie. Dyrektor Instytutu odpowiedział, że prace nad tym tematem trwały od dawna, jednak decyzja mogła zostać podjęta dopiero po uzyskaniu ostatecznych informacji od COAR dotyczących ewentualnych roszczeń związanych z zamknięciem inwestycji. Dopiero po potwierdzeniu gotowości COAR do współpracy i podzielenia stanowiska Instytutu, możliwa była decyzja w tej sprawie. Czekało długo na odpowiedź od partnerów, a teraz liczy się każdy dzień, aby uniknąć dalszych kosztów, takich jak wynajem budynku i wynagrodzenie dla wykonawcy.

Pan dr. Marek Rymsza wyraził wątpliwości, zauważając, że jeśli ktoś dochodzi do konkretnych wniosków po zasięgnięciu opinii specjalistów, to podejmuje ostateczną decyzję, a Dyrektor NIW powinien jedynie realizować działania wynikające z tej decyzji. Stwierdził, że to nie Instytut powinien zajmować się rozpoznaniem całej sytuacji i wyraził swoje niezrozumienie tej sytuacji.

Pan Michał Braun odpowiedział, że rozumie wątpliwości, jednak taka procedura została mu przedstawiona i musi ją wdrożyć zgodnie z obowiązującymi zasadami.

Pani Anna Stackiewicz, Radczyni Prawna, dodała, że przede wszystkim chodzi o kwestie związane z ujęciem w księgach rachunkowych. Pomimo, że decyzje zapadają na zewnątrz to przekładają się na gospodarkę finansową Instytutu. Jeśli w księgach rachunkowych figuruje zapis jako środki w budowie, a nie dojdzie do ich zakwalifikowania jako aktywa trwałe, skutkować to będzie zmniejszeniem aktywów. W związku z tym konieczne jest uzyskanie zgody Rady. Jest to kwestia wynikająca z przepisów księgowo-rachunkowych, które precyzuje Statut Narodowego Instytutu Wolności.

Przewodniczący Rady poddał pod głosowanie uchwałę w sprawie zamknięcia inwestycji przebudowy docelowej siedziby Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa

Obywatelskiego. W głosowaniu 6 osób było ZA, nikt nie był przeciw, 1 osoba wstrzymała się. Rada przyjęła uchwałę. Obecni podczas głosowania: 7 osób, głosowało; 7 osób.

Ad 3.

Przewodniczący Rady poprosił Dyrektora Instytutu o przedstawienie następnego punktu agendy. Pan Michał Braun poinformował, że w dniu dzisiejszym na stronie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów zostaną opublikowane wyniki konsultacji społecznych regulaminu konkursu w ramach Rządowego Programu Wsparcia Organizacji Pozarządowych Moc Małych Społeczności na rok 2025. Program nadal jest procedowany na poziomie Rady Ministrów. Zmieniona Ustawa o NIW-CRSO została przegłosowana przez Sejm i Senat, obecnie oczekuje na podpis Prezydenta. Konsultacje publiczne regulaminu będą trwały do 30 kwietnia 2025 r., a ich wyniki zostaną przedstawione na kolejnym posiedzeniu Rady NIW-CRSO 5 maja 2025 r. Podczas tego posiedzenia Rada według planu, ma zatwierdzić Regulamin konkursu Moc Małych Społeczności.

Pani Anna Czyżewska zapytała, czy przewidywane jest podsumowanie prekonsultacji objazdowych MMS. Przewodniczący Rady odpowiedział, że na każdym spotkaniu uczestnicy byli proszeni o przesyłanie oficjalnych uwag do treści dokumentu, które zostały zgłoszone. Członkini Rady zauważyła, że może to sugerować, iż są to dodatkowo zgromadzone uwagi, co w jej opinii może nie być w pełni transparentne. Przewodniczący Rady wyjaśnił, że proces jest transparentny, ponieważ uczestnicy najpierw wysłuchali prezentacji, a następnie po spotkaniu przekazali swoje uwagi w sposób oficjalny.

Pani Anna Czyżewska dodała, że z perspektywy organizacji, które zajmują się transparentnością życia publicznego spotkania miały charakter niejasny, część była szkoleniowa, inna konsultacyjna czy konsultacyjno-informacyjna. Następnie nawiązała do styczniowego posiedzenia Rady, podczas którego dyskutowano o dedykowaniu Priorytetu 2 organizacjom formalnym, będącym porozumieniami i federacjami. Zauważyła, że zarówno w dokumencie konsultowanym jako program, później w prekonsultacjach i konsultacjach, jak i obecnie na etapie regulaminu, znajduje się zapis, że środki mogą być przeznaczone także dla nieformalnych sieci i porozumień, które tworzą nieformalne relacje. W jej opinii, wydatkowanie środków na grupy, które nie są formalnie federacjami lub nie wiadomo, czy będą nimi w przyszłości, nie wzmacnia sektora. Głosy organizacji federacyjnych wybrzmiały w konsultacjach, co KPRM uznał za bezzasadne.

Pani Adela Gąsiorowska odpowiedziała, że kwestię tę wielokrotnie poruszano w dyskusjach wewnątrz NIW oraz z przedstawicielami KPRM, i nie pamięta, by podczas styczniowego posiedzenia Rady

zapadło ustalenie, że federacje, które nie są zarejestrowane, nie powinny być uwzględnione w Programie. W najwcześniejszej wersji Programu, która była opublikowana wskazano, że federacje niezarejestrowane także mogą otrzymać środki. Wynika to z rzeczywistości zrzeszania się organizacji, gdzie istnieje wiele silnych i skutecznych federacji, które z różnych przyczyn, nie zdecydowały się na formalizację, ale także takie, które są zarejestrowane w KRS, a ich skuteczność jest ograniczona. Zastępczyni Dyrektora zaznaczyła, że obecne przepisy dotyczące zrzeszania się stowarzyszeń są mało elastyczne i nieodpowiednie do potrzeb organizacji, zakładają konkretne formy zrzeszania, co może ograniczać możliwości działania. Dodała, że były także głosy, aby zachęcać organizacje do federalizowania się, dlatego w Programie znalazły się zapisy mające na celu wspieranie organizacji, które, jeśli wyrażą chęć, zarejestrują się w KRS. W przypadku grup nieformalnych, będzie konieczność innej weryfikacji ich działania, a w ofercie znajdzie się przestrzeń na takie działania. Jeżeli zgłosi się federacja, która twierdzi, że jest działającą koalicją, ale nie przedstawi dowodów na swoją aktywność, nie otrzyma wsparcia. W NIW prowadzone były wstępne rozmowy dotyczące tego, aby operatorów i sieci wybierać poprzez ekspertów, którzy posiadają odpowiednie doświadczenie w danym obszarze i będą w stanie ocenić, czy dana sieć funkcjonuje oraz czy operator spełni swoje zadania. Celem Programu jest wspieranie istniejących federacji, a nie tworzenie nowych, jednakże niekoniecznie tych, które są zarejestrowane jako związki stowarzyszeń w KRS.

Pani Anna Czyżewska wyraziła wątpliwość co do zapisu w Regulaminie dotyczącego nieformalnych sieci. Zauważyła, że jeśli założenie federacji jest trudne, to może warto wzmacniać i zachęcać organizacje do formalizowania sieci, jak robią to Fundacja Mapuj Pomoc czy SOS dla Edukacji. Dodała, że po wynikach ocen w PROO i NOWEFIO w edycji 2025 obawia się, że organizacje, które ambitnie opiszą, jak będą łączyć organizacje lokalne, a w rzeczywistości zorganizują jedynie pięć konferencji, aby te organizacje mogły się spotkać, mogą skonsumentować środki, nie przyczyniając się jednak do długofalowego wzmacniania sieci. Członkini Rady zaznaczyła, że Regulamin dopuszcza takie działania, co budzi jej obawy. Zastępczyni Dyrektora NIW-CRSO odpowiedziała, że chyba mówi się o dwóch różnych kwestiach, ponieważ Fundacja Mapuj Pomoc nie jest zarejestrowaną federacją organizacji pozarządowych. Fundacja ma wewnętrzne struktury i wymaga formalności do przystąpienia, ale gdyby ograniczyłoby się wsparcie tylko do zarejestrowanych związków stowarzyszeń w KRS, żadna z tych organizacji nie otrzymałaby dofinansowania. Dodała, że istnieje opcja dodania wytycznych do Regulaminu konkursowego, precyzujących jaki poziom formalizacji jest wymagany, aby organizacja mogła wziąć udział w konkursie.

Pani Anna Czyżewska podziękowała za odpowiedź i dodała, że zastanawia się, czym dokładnie jest nieformalna sieć i jak ją wzmacniać. Pan Piotr Stec zauważył, że ta kwestia wymaga dopracowania. Zaznaczył, że od początku intencją było wspieranie lokalnych i regionalnych podmiotów.

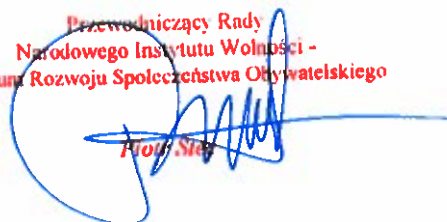
Ad 4.

Rada NIW-CRSO nie zgłosiła żadnych kwestii w ramach punktu Sprawy różne.

Ad 5.

Po wyczerpaniu porządku obrad Przewodniczący Rady podziękował Dyrektorowi Instytutu oraz członkiniom i członkom Rady, po czym zamknął posiedzenie.

Przewodniczący Rady
Narodowego Instytutu Wolności -
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

Protokół sporządziła Oliwia Krawczyk.